

Záznam z akce Školské rady a Kostky jsou vrženy

Nikola Křístek, www.skolskerady.cz

Datum a místo konání: 20. 11. 2023, 16:00–18:00 h, učebna 126, GMH, Studentská 895, Mnichovo Hradiště

Přítomní: viz prezenční listina

Program:

0. Přivítání, představení
1. Očekávání účastníků, jejich představení
2. Školská rada v kostce
3. Kostky jsou vrženy
4. Rozloučení

1. Přivítání, představení projektu a lektora

Martina Kestnerová představila projekt MAP IV Mnichovohradištsko, návaznost dnešního setkání na projekt Nadace Škoda Auto.

Nikola Křístek se věnuje školským radám šest let. Učil v MŠ, na 1. i 2. stupni, na gymnáziu, nyní především evaluuje ve školských zařízeních, zabývá se školskými radami. Téma je celkem opomíjené, neexistuje k nim metodika či odborné publikace. Škoda Auto investuje do vzdělávání v regionu, ráda by měla garanci systémové podpory, viděla, zda jsou peníze efektivně investovány. Zde v regionu Mladoboleslavsko se chce zaměřit na rozvoj efektivity práce zřizovatelů.

1. Představení a očekávání účastníků

Co dělat, aby školská rada dobře fungovala?

Máte check list toho, co se má dělat na jednotlivých setkáních?

Nepřehlízíme něco? Děláme to, co je třeba? Čemu se máme věnovat?

Na které škole přináší školská rada obohacení, není jen nutným formalismem?

Jak to vypadá, když je funkční školská rada živá, naplňující?

Jak má školská rada fungovat? Jaké jsou možnosti učitelů, zřizovatele, rodičů?

Co udělat pro to, aby komunikace byla efektivní?

Jak oslovovat rodiče při realizaci velkého projektu (např. dostavba areálu pro 1. stupeň)?

2. Školská rada v kostce – základní pojmy

1 orgán

Kolektivní orgán, všichni mají stejná práva a povinnosti.

Předseda má některé povinnosti navíc.

Předseda má právo vystupovat za ŠR, má povinnost svolávat schůze. Je hlásná trouba ŠR, něco jako prezident – ceremoniální funkce.

- Věc musí schválit celá ŠR.
- Kvalitu školské rady určují lidé, kteří jsou v ŠR. Člověk pro to musí mít chuť kandidovat. Volby musejí být postaveny ne formálně, ale jako výzva ke zlepšení. Když je to naformulováno dobře, motivačně, najdou se do ŠR zajímavé a tvůrčí osobnosti.

2 dvakrát za rok

Zasedání minimálně 2x za rok.

Dvakrát za rok je nedostatečné, pokud rada opravdu chce fungovat.

2x za rok se např. pozve ředitel, či je to veřejné zasedání. Může to být i on-line, ostatní schůzky jsou bez ředitele.

3 kurie

- a) Zákonní zástupci či zletilí žáci
- b) Pedagogičtí pracovníci (i AP, psycholog...)
- c) Zástupci zřizovatele

Mandát je tříletý, nedá se zkrátit.

Je možné odvolat – respektive vyvolat nové volby.

Zřizovatel jmenuje své lidi, učitelé volí svého zástupce, rodiče a zletilí volí svého zástupce.

Je jeden hlas na jedno dítě?

- Zřizovatel určitě, kolik má být lidí ve ŠR, specifikuje to ve volebním řádu.
- Ideální volební právo: 1 hlas otec, 1 hlas matka, 1 hlas zletilé dítě
- MŠMT – nemá právo vykládat školský zákon ani volební řád ŠR, MŠMT na takový typ otázek nemá odpovídat. Na čem zakládáte svůj právní názor? Je třeba pracovat s komentářem ke školskému zákonu. Zřizovatel rozhodne: za 1 dítě je 1 hlas (to nedávám právo rodičům vyjadřovat se k situaci).

Když se školská rada neusnese, nijak to školu neohrožuje. Ředitel vyzývá zřizovatele, aby se vyjádřil, a ten rozhoduje.

Zřizovatel: ve městech s RM, je zřizovatel RM, v menších městech je zřizovatel starosta.

Když učitel vstoupí do ŠR, má roli radního, ne učitele.

Když vstoupí do ŠR zástupce zřizovatele, má hájit zájmy školy.

ŠR stimuluje rozvoj školy, poslanec slibuje všemu lidu, tak to dělá i zástupce ŠR – není tu za rodiče, učitele, zřizovatele.

Kvalitně zvolenými osobami stimuluji celou školu.

Nastavení vztahu škola – ŠR: ředitel dostal možnost řídit školu, rozhodovat o mnoha věcech, má neskutečnou pravomoc včetně nakládání s financemi. ŠR je ta, která se ptá, jak školu řídí.

Nejčastěji je ve ŠR 6 lidí.

4 Stakeholdeři

S kým ŠR komunikuje?

a) Ředitel – nejčastěji

Ředitel je kolega pro ŠR – předseda komunikuje s ředitelem.

Za školu komunikuje ředitel a školská rada.

b) Žákovská samospráva

- Samospráva může mít různé podoby.

- Je na žácích, jak si ji založí. Mohou vznést požadavek na založení samosprávy – ředitel musí odpovědět na jejich podnět: když je to písemně, odpoví písemně, když je to ústně, ústně.
- Školský zákon říká, že ředitel musí adekvátně vypořádat podněty žákovské samosprávy.
- Pokud je na škole samospráva, ŠR by ji měla zkontaktovat, setkat se s nimi.
- Je možné, že člen ŠR je delegován, aby zašel na žákovskou samosprávu.
- Záleží na kvalitě voleb do ŠR – nakolik bude v jednání se samosprávou aktivní.
Žáci by měly být zmocňováni, aby stáli sami za sebou.

c) Zřizovatel – praotec Čech pro ŠR, určuje tedy základní podmínky fungování:

- počet osob,
- to, jak probíhají volby.

d) Stát

Školská rada může sama kontaktovat: OSPOD, policii, zřizovatele, orgány státní správy... a to vše jménem školy.

ŠR může komunikovat se svými voliči – po dohodě s ředitelem (ten má povinnost vytvářet podmínky pro činnost školské rady a žákovské samosprávy).

- Pokud vyargumentují, že pro svoji činnost potřebují mít kontakt na žáky a rodiče, ředitel vymyslí, jak s nimi mohou být v kontaktu (např. na webu umístí toto: schránka důvěry pro školskou radu, e-maily na zástupce školské rady).
- V případě problému má rodič kontaktovat školskou radu (rodič často kontaktuje zřizovatele, ČŠI...).
- ŠR vezme sdělení jako anonymizovaný podnět, vyzve ředitele, ať se k tomu vyjádří.
- ŠR má být anonymizační filtr.

5 činností

Schvaluje – např. školní řád. ŠR dá podnět k úpravám. Škola má na vypořádání 30 dnů. Znovu se školní řád neschválí. Pokud jej ŠR neschválí, není možné svalovat vinu na ŠR. Chod školy paralyzuje ředitel, který dodal školní řád pozdě. Ředitel má dávat podklady 2 měsíce dopředu, ne na poslední chvíli.

Navrhuje

Projednává – ŠR má možnost vyzvat ředitele k vyjádření. Je to jedna z forem, jak se pracuje s přestupky. Pojdte nám vysvětlit, jak je možné, že na škole...

Velmi silný nástroj, ředitel musí jít či poslat zástupce. ŠR ale může trvat na přítomnosti ředitele.

ŠR – neřeší vztahové záležitosti, řeší kvalitu vzdělávání.

Volí – svého předsedu, zástupce do konkurzní komise (1x za 6 let – je to zástupce z rodičovské kurie).

Komunikuje – jak a prostřednictvím čeho, jak se svolává, připomínkují dokumenty. Tato kompetence není zmíněna v zákoně, ale existuje.

- Např. sběrný formulář na webu školy – je anonymní.
- ŠR by neměla být závislá na řediteli, kontakt má být na stránkách školy, mají tu být i kontakty na členy – člověk by se neměl stydět, že je za něco zvolený, něco zastupuje.
- Ať se školská rada představí na spolku rodičů a přátel školy.
- Školská rada a spolek rodičů a přátel mají různé role a činnosti – je třeba rodičům vysvětlit rozdíl, kompetence.

6 dokumentů

Inspekční zpráva – 1x za 6 let má probíhat inspekce, která sepíše zprávu. ŠR se s ní seznámí, projedná ji, je to jen pravidelná inspekční zpráva, zpráva z nepravidelných návštěv inspekce sem nespadá.

Výroční zpráva – schvaluje ji, ředitel: dávat ji včas.

Rozpočet školy

Školní řád včetně hodnocení ve škole – ředitel vydává, ŠR schvaluje, neplatí, dokud není schválený ŠR, mají se tím řídit děti od 1.třídy. Čtyři A4 = dobrý školní řád, mají ho např. na ZŠ Dr. Malíka v Chrudimi – důležité je i to, jak text vzniká, transformační úkon – diskuse o tom, co jsou naše hodnoty, co propagujeme. Nejde o to, sepsat to, ale vyjednat to ve sboru.

ŠR by se měla setkat na začátku prázdnin – ŠR může neschválit školní řád, běží lhůta 30 dnů, kdy škola dodá nový.

ŠVP – opět schvaluje, dohlíží i na to, zda se podle toho učí, ŠR se má podílet na autoevaluaci školy, dotazníky nevedou ke změně, pokud chci mít kvalitní informaci o tom, jak se učí, musím mít kvalitní evaluační mechanismus. Běžný radní nemá dovednosti kulturního antropologa či evaluátora, který neruší a může funkčně navštěvovat výuku.

Pokud něco v ŠVP není, nemá to učitel chtít. ŠR vyzve ředitele, aby se vyjádřil k anonymizovanému podnětu, že někdo zadává DÚ a křičí – rodič má mít k dispozici orgán, který je nestranný. Ředitel je příliš zainteresovaný.

Koncepce rozvoje školy – ŠR: může vznést podnět: Rádi bychom se podíleli na koncepčním rozvoji školy. Jak se můžeme zapojit? Např. pracovat na dokumentu strategický plán školy.

Mají tu být jasně stanovené priority, uvěřitelný plán – jak toho dosáhnou: cíl, výstupy, kroky k cíli, rozpočet, podpora zvenčí, občerstvení.

Strategie českých škol jsou k uzoufání. Málokdo chce chalengovat ředitele.

Když má škola strategii, má cenu dívat se do výroční zprávy – zda jsou tam zaznamenány kroky, které vedou k této strategii. Vidím, zda škola alokovala a využila zdroje pro strategickou změnu. Změny v ŠVP mají kodifikovat změnu ve strategii. Vidím to, co škola činí pro změnu. Vedu dialog o tom, kam chce škola dojít, dívá se, jak se to děje, vede o tom dialog, klademe koučovací otázky.

Strategie je živý dokument – kde jsme jinde, kudy plujeme...

Když škola nemá strategii, není téma k diskusím, k setkáváním.

Příklad dobré praxe: Chýně u Prahy, často je to u škol, které vznikaly nové a vznikala tam nově i školská rada.

ČŠI nevypořádává podněty na ŠR, nespadá pod ně.

Volby a volební řád

Spolufinancováno
Evropskou unií

Volby realizuje ředitel. Má stovky dobrovolníků ve formě dětí.

Volby: nejméně 2 měsíce předem pošlete všem voličům e-mail:

Školská rada je nezávislý orgán, který je partnerem pro komunikaci s ředitelem vaší školy.

Pokud máte chuť pomáhat, pojďte kandidovat.

Ředitel si ale často dělá výběr lidí – to, co se mu hodí.

Tonalita: jakým tónem zní to, co píšeme, říkáme – na tom záleží.

Šablona volebního řádu – ke zhlédnutí na: skolskerady.cz.

Volební řád je jako šém – vložíte a zaktivujete ŠR.

Dovolí se vždy jen ti, kterým skončil mandát.

Znovu získáte mandát, když jste znovu zvoleni.

Podmínky pro předčasné volby – musejí být ve volebním řádu.

Volby, které zaktivizují manažersky aktivní lidi, pomohou škole. Škola v nějakém čase bude vypadat jinak.

Pokud se otálí s vyhlášení voleb: ŠR zkoncentruje informace, ujistí zájem o volby a předá informaci řediteli školy a zřizovateli. Když to odmítnou, porušují zákon – to se trestá. *Pojďme se dohodnout a udělejme volby.*

Žáci mohou vyjádřit svůj názor petičním archem – petice za nové volby.

Dobrovolničení – např. právě ve ŠR, záleží na motivaci člověka.

Vysvětlit, proč je ŠR důležitá, co dělá, proč je dobré být členem, jak funguje.... Dát lidem informaci. Na školách se často vytvářejí podmínky, do kterých nikdo nechce, pak funkce na někoho zbude.

Lze odstoupit – poslat písemně předsedovi.

Kandidát nemusí mít ve škole vlastní dítě – když dítě ze školy odejde, mandát končí, ale může se nechat v doplňovacích volbách nově zvolit. (Doplňovací volby jsou do konce daného probíhajícího mandátu – tedy např. na 1,5 roku, který do konce mandátu dané osobě zbýval.)

Ředitel, zaměstnanec za rodiče – nemůžou být členy školské rady.

Jednací řád

Spolufinancováno
Evropskou unií

V jednacím řádu může být, že se zveřejní kontakty na členy ŠR. Není třeba podepsat GDPR – je to veřejný zájem.

I ve školské radě může být služební telefon.

Může to být i placená funkce.

Pozn.: Pokud by někdo podal žalobu, že mu škola neposkytla kontakty na ŠR, soud mu dá pravděpodobně za pravdu.

Spolky rodičů x školská rada

Školní důvěrníci kastrují ŠR – odebírají schopné lidi.

To důvěrník, zástupce třídy ve spolku není rovnocenným partnerem jako ŠR, ŠR má daleko větší pravomoci.

Školská rada je školní kouč, nedělá jarmarky, není to exekutivní orgán.

3. Kostky jsou vrženy

Diskuse k tématu probíhala průběžně, informace z ní jsou včleněny do předcházející části záznamu.

4. Rozloučení

Záznam vypracovala: Mgr. Iva Štrojsová

